

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

111-de jaargang no. 1

januari-februari 2011

OOK AANPAK VAN ALCOHOL VRAAGT DAADKRACHT

We zijn het jaar 2011 ingegaan met een nieuwe regering. Een regering die vooral daadkracht wil uitstralen. Maar blijft het bij uitstralen, of leidt die daadkracht echt tot concrete daden? En wordt die daadkracht eerlijk verdeeld over alle sectoren van de samenleving? Evenveel daadkracht bijvoorbeeld op het gebied van welzijn als op dat van welvaart? Voorlopig hebben we meer vragen dan antwoorden. Maar de regeringsverklaring en het "gedoog-ackoord" stemmen ons vooralsnog somber. Daarin worden veel woorden besteed aan welvaart (economie en veiligheid), maar nauwelijks aan welzijn (sociale zaken, volksgezondheid, natuur en milieu).

De laatste minister van volksgezondheid die met betrekking tot alcohol echt daadkracht toonde was minister Borst. Zij bracht vaart in de herziening van de Drank- en Horecawet die zich al jaren voortsleepte. Zij wist die herziening eerst in het kabinet en daarna in het parlement aangenomen te krijgen.

De Drank- en Horecawet heeft het karakter van een raamwet. Hij biedt veel mogelijkheden, maar om die te benutten moeten eerst nadere uitvoeringsbesluiten genomen worden. Zo biedt de wet bijvoorbeeld mogelijkheden tot overheidsingrijpen op diverse terreinen (verkrijgbaarheid, reclame, verpakking, enzovoorts). De opvolgers van minister Borst hebben van die mogelijkheden te weinig en te eenzijdig gebruik gemaakt.

De opeenvolgende kabinetten Balkenende hebben het alcoholbeleid meer en meer laten verwateren tot symptoombestrijding. De put dempen als het kalf verdronken is. Strafbaar stellen van uitwassen, dat wilde men wel. Maar dan vooral de uitwassen bij de gebruikers van drank, niet bij de verstreckers. Jongeren beneden de zestien werden strafbaar wanneer zij op straat in het bezit van alcohol worden aangetroffen. Maar preventie door een efficiënte leeftijdscontrole bij de kassa, werd niet verplicht gesteld. Dat mocht de branche zelf regelen, en dus bleef het bij een trage invoering van kwalitatief mindere systemen.

Strafbaar stellen leidt in eerste instantie tot pogingen om de straf te ontlopen door ontduiken of camoufleren. Zeker als de pakkans gering is, leidt het niet of nauwelijks tot verbetering van het gedrag. Onze voorouders wisten het al: voorkomen is beter dan genezen. Preventieve maatregelen zijn daarom onmisbaar.

De ministers na Borst hebben preventie vooral getracht te bereiken door voorlichting. Voorlichting aan ouders, in de hoop dat die dan hun kinderen onder de zestien van de drank af zouden houden. Voorlichting aan zwangeren dat alcohol echt heel slecht voor hun baby is. Maar een waarschuwing op de etiketten van drank tegen alcohol tijdens de zwangerschap, kwam er niet. De alcoholbranche was tegen. Die vreesde, waarschijnlijk terecht, dat de populariteit van hun product achteruit zou gaan wanneer jan en alleman met die waarschuwing geconfronteerd zou worden.

Als de regering al eens een effectieve preventiemaatregel voorstelde, dan zorgde de lobby van de alcoholbranche er wel voor dat de Tweede Kamer die maatregel verwierp. Zo ging het bijvoorbeeld met het voorstel van minister Ter Horst voor één leeftijdsgrens voor alle drank bij 18 jaar. Een voorstel om gemeenten de bevoegdheid te geven één leeftijdsgrens te stellen, ging dezelfde weg. Commercieel belang woog zwaarder dan gezondheid en welzijn.

Dr.ir. D.Korf

Betere naleving leeftijds grenzen zal probleem verkleinen

ALCOHOLVERGIFTIGING ONDER JONGEREN BLIJFT TOENEMEN

Het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK) startte in 2007 met de registratie van ziekenhuisopnamen wegens alcoholvergiftiging bij jongeren onder de 18 jaar. Een evaluatie door dr. J. van Hoof (Universiteit Twente) maakt duidelijk dat de tot nu toe getroffen maatregelen geen effect hebben. Ieder jaar ligt het aantal opnamen weer hoger.

In 2007 kwamen bij het NSCK 297 meldingen binnen van alcoholgerelateerde spoedopnames door kinderartsen. In 2008 waren het er 337 en in 2009 maar liefst 500. In 2010 kwamen er tot met met juni 356 binnen, aanzienlijk meer dan in 2009 tot en met juni.

Zodra een jongere met een alcoholvergiftiging wordt gemeld, ontvangt de kinderarts een vragenlijst. Daarin worden nadere gegevens gevraagd over de patiënt en over de oorzaak van de opname. Niet alle vragenlijsten worden teruggestuurd, maar gezien de respons van circa 85 procent, zijn de te trekken conclusies behoorlijk representatief.

Het eerste dat opvalt is het feit dat vrijwel evenveel jongens als meisjes met alcoholvergiftiging worden opgenomen. De gedachte die bij sommigen nog leeft dat meisjes voorzichtiger met alcohol zouden zijn dan jongens, wordt door de feiten dus niet bevestigd. Verder is de gemiddelde leeftijd vrijwel constant gebleven met 15,3 jaar, een

beetje tegen de verwachtingen in. Het gemiddelde bloedalcoholgehalte is eveneens constant over de jaren, en ligt bij 1,8 promille. Het was trouwens op voorhand te verwachten dat het constant zou zijn, want de giftigheid van alcohol is in die jaren niet veranderd.

De hoop van kinderarts Van der Lely van het Reinier de Graaf ziekenhuis, dat de vele publiciteit rond de gevolgen van het comazuipen waarschuwend zou werken, is niet uitgekomen. Hij constateert: *"De hoop minder kinderen met een alcoholvergiftiging in de ziekenhuizen te zien is niet bewaarheid. We zien niet alleen meer en meer alcoholvergiftigingen, maar ook de daaraan gekoppelde verwondingen, sexueel misbruik en intellectuele schade"*.

Uit de antwoorden over de oorzaak van de opname blijkt dat veel vergiftigingen voorkomen hadden kunnen worden als de leeftijds grenzen beter waren nageleefd. Bij de 356 opnamen

in de eerste helft van 2010 ging het in 172 gevallen om kinderen beneden de 16 jaar. Die zouden dus geen alcohol gekocht mogen hebben. Toch hadden 52 van hen zelf alcohol gekocht in een supermarkt, slijterij of horeca bedrijf. Bij de jongeren van 16 en 17 bleek in 32 gevallen dat zij sterke drank hadden gekocht in een slijterij of in de horeca. Dat terwijl zij nog beneden de leeftijds grens van 18 jaar voor sterke drank waren.

Onderzoeker Van Hoof constateert dat de ziekenhuisopname van deze 84 jongeren misschien voorkomen had kunnen worden als de leeftijds grenzen waren nageleefd. Hij concludeert dat slechte naleving van de leeftijds grenzen daadwerkelijk serieuze gevolgen kan hebben voor de gezondheid. Eén leeftijds grens bij 18 jaar, zou verder tenminste een deel van de opnamen van kinderen beneden de 16 jaar, ook bij de huidige slechte naleving voorkomen kunnen hebben.

Bedrieglijke voorstelling van zaken

Soms kom je in Nederlandse kranten berichten over de alcoholproblematiek tegen die de plank volledig mislaan. Berichten die het vermoeden doen rijzen dat er in ons land krachten aan het werk zijn die systematisch de alcoholproblematiek bagatelliseren. Getuige het korte berichtje "Nederlander drinkt minder dan gedacht" dat wij woensdag voor Kerstmis in de krant aantreffen.

Daar stond te lezen: *"We denken dat we flinke drinkers zijn, maar vrijwel nergens in Europa wordt zo weinig alcohol gedronken als in Nederland. Alleen de Grieken, Italianen en Zweden drinken minder"*. Alsof Finland, Noorwegen, IJsland, Polen, Slowakije en het ministaatje Malta niet tot Europa zouden behoren. In al die landen ligt volgens de officiële statistieken het alcoholgebruik per inwoner lager dan in Nederland. Er zijn dus niet drie maar negen Europese landen waar minder gedronken wordt dan bij ons.

Nu zijn de officiële cijfers van de alcoholconsumptie afgeleid van de in dat land verkochte hoeveelheden. De hoeveelheid drank die toeristen en bewoners van grensstreken meenemen vanuit het buitenland, is hierbij niet meegeteld.

In landen die grenzen aan een land met heel goedkope alcohol is die import voor eigen gebruik vaak aanzienlijk. Dat geldt bijvoorbeeld voor Polen en Finland. Maar dan nog geldt voor deze twee landen dat het verschil met de

Nederlandse consumptie nooit groot kan zijn. Trouwens, ook in Nederland wordt heel wat drank geconsumeerd die gekocht is in Duitsland, Frankrijk of Luxemburg.

Op de officiële rangorde naar alcoholgebruik van meer dan honderd landen, zoals die is opgemaakt door de Wereld Gezondheidsorganisatie, staat Nederland op de vijftiende plaats. Als je vijftiende wordt in een competitie met meer dan honderd deelnemers, dan behoor je tot de topgroep.

Als we dan ook nog in aanmerking nemen dat in tal van ontwikkelde en welvarende landen als Canada, Japan, Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten minder alcohol wordt gedronken dan in Nederland, dan is er geen enkele aanleiding om nog te publiceren dat er in Nederland weinig alcohol wordt gedronken. Het kan nog veel minder, de voorbeelden zijn er.

Wij zouden wel eens willen weten wie dit soort misleidende berichten de wereld in stuurt.

Het zou ons inziens interessant zijn als bij de registratie door het NSCK ook de ziekenhuisopnamen van 18-, 19- en 20-jarigen meegenomen zou worden. Immers, de menselijke hersenen bereiken pas hun volledige ontplooiing bij een leeftijd van 21 à 23 jaar. Vóór die leeftijd kan het ontplooiingsproces dus nog door alcohol verstoord worden.

Om dezelfde reden verdient ons inziens één leeftijds grens bij 21 jaar dan ook de voorkeur boven één grens bij 18 jaar. De kans dat een éenentwintigjarige nog zo onverstandig is om aan comazuipen te gaan doen, is veel kleiner dan bij een zestienjarige.

Dingeman Korf

COLOFON

De GO : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:

www.angob.nl

Nederland traag bij aanpak recidiverende drankrijders

INVOERING ALCOHOLSLOT NABIJ

In mei van dit jaar zullen de eerste "alcomobilisten" met een alcoholslot worden uitgerust. Zo'n slot moet het hen onmogelijk maken om opnieuw onder de invloed van alcohol het verkeer in te gaan. Volgens de SWOV kan dit per jaar 30 tot 35 mensenlevens sparen.

Het alcoholslot is een apparaat dat nagaat of de bestuurder onder de invloed verkeert. Het blokkeert vervolgens het startmechanisme van de auto als blijkt dat de bestuurder te veel heeft gedronken. Het systeem is afkomstig uit de Verenigde Staten, waar de staat Californië de eerste was die het invoerde. Diverse andere staten van de VS volgden. Buiten de VS volgden Australië, Canada en Zweden in de eerste jaren van de éénnentwintigste eeuw het Californische voorbeeld.

Het slot bevat verder nog een registratie van door alcohol verhinderde startpogingen. Na twee jaar kan dan precies nagegaan worden hoe vaak iemand na alcoholgebruik heeft willen starten. Heeft hij zijn leven gebeterd, dan kan het slot verwijderd worden. Heeft hij nog vaak geprobeerd te starten met alcohol in zijn adem, dan wordt het slot voor twee jaar verlengd.

In genoemde landen kan de rechter het alcoholslot verplicht stellen voor recidiverende drankrijders. De wet formuleert het aldus: voor automobilisten die meer dan éénmaal veroordeeld zijn voor rijden onder de invloed van alcohol. Het wordt dus gebruikt als een aanvullende straf voor hardnekkige alcomobilisten. De afgelopen vijf jaar is daarnaast ook preventieve toepassing van het alcoholslot in de aandacht gekomen.

Nederland weinig voortvarend

In Nederland is invoering van het alcoholslot al meer dan acht jaar op het hoogste niveau in discussie. In 2002 suggereerde de toenmalige minister van Verkeer het al. In 2005 meldde de de volgende minister dat hij besloten had om ook in ons land een alcoholslot verplicht te stellen voor notoire drankrijders. De verplichting zou opgelegd worden door de rechter, en gelden voor personen die meer dan éénmaal

veroordeeld waren voor rijden onder de invloed en voor personen die de promillagegrens zeer grof hadden overtreden (meer dan 1,3 promille). Omdat voor het alcoholslot een wetswijziging nodig was, had hij ter voorbereiding daarvan een departementale werkgroep ingesteld. Invoering van het alcoholslot was voorzien voor 2008.

Het gezegde dat ambtelijke molens langzaam malen, werd weer eens bewaarheid. In 2006 berichtte het ministerie dat invoering niet in 2008 maar pas in 2009 zou kunnen plaatsvinden. In 2008 berichtte het ministerie nog eens dat men werkte aan een wetsvoorstel tot invoering van het alcoholslot. De maatregel zou nu in januari 2010 ingaan. Elf maanden na genoemde invoeringsdatum, berichtte minister Schultz van Haegen dat het alcoholslot in mei 2011 ingevoerd gaat worden. In de tussentijd zijn er circa honderd doden gevallen als gevolg van recidiverende drankrijders.

Een aantal Europese landen is de afgelopen jaren Nederland voorgedaan. In België, Denemarken en Finland zijn reeds wetten uitgevaardigd die een verplicht alcoholslot voor drankrijders mogelijk maken.

Preventieve toepassing

De constatering ligt voor de hand dat als iedere auto van een alcoholslot voorzien zou zijn, er niemand meer onder invloed van alcohol zou kunnen gaan rijden. Dat zou heel veel doden en gewonden schelen. Ook iemand die voor het eerst dronken rijdt kan namelijk een ongeluk veroorzaken waarbij doden of gewonden vallen.

Nu is er (voorlopig ?) niemand die serieus streeft naar een verplichting om in elke auto een alcoholslot in te bouwen. Maar een verplicht alcoholslot voor bepaalde soorten vervoer is wel aan de orde. In Finland, Frank-

rijk en Spanje is het al verplicht voor schoolbussen of voor alle beroepsmatig vervoer van kinderen. In Zweden bestaat de mogelijkheid voor vervoersmaatschappijen om als bedrijf te besluiten tot invoering van het alcoholslot. Dit geldt niet alleen voor busmaatschappijen, maar voor alle beroepsvervoer. Ook in Finland en Oostenrijk bestaat deze mogelijkheid.

Over een verdergaande toepassing van het alcoholslot wordt in diverse Europese landen gediscussieerd. Zo gaan er stemmen op om in alle autobussen, inclusief touringcars, een alcoholslot verplicht te stellen. Ook voor het vervoer van gevaarlijke (brandbare, sterk giftige, ontplofbare) stoffen en voor het vervoer van bejaarden en invaliden is invoering aan de orde gesteld.

Wij zouden hier nog aan willen toevoegen: stel een alcoholslot verplicht op alle huurauto's.

Techniek niet waterdicht

Een alcoholslot is een startonderbreker. Daarvan bestaan verschillende typen. In Nederland is gekozen voor het type dat werkt via analyse van de adem. Hetzelfde systeem dat de politie gebruikt bij alcoholcontroles. Helemaal waterdicht is dit systeem niet. De bestuurder kan een nuchtere medepassagier die zelf het stuur niet mag overnemen (kind, persoon zonder rijbewijs) voor zich laten blazen. Of hij kan de auto door iemand anders laten starten. Maar dan moet onderweg niet de motor afslaan, want dan kan hij niet verder.

Een ander type alcoholslot meet de reactiesnelheid van de bestuurder. Dat type heeft het voordeel dat het ook rijden onder de invloed van drugs of van kalmerende middelen tegengaat. Ook iemand die beneden de 0,5 promille al vertraagd reageert, kan hiermee niet rijden. Aan de andere kant wordt iemand met 0,6 promille die nog snel genoeg reageert, hiermee niet verhinderd om te gaan rijden. In enkele staten van de VS is ook dit type alcoholslot toegelaten.

In ontwikkeling zijn verder nog apparaten die de algehele verkeersvaardigheid zouden moeten meten. Daarbij wordt behalve de reactiesnelheid ook de juistheid van beslissingen gecontroleerd. Een soort mini-verkeersexamen van een paar vragen en plaatjes. De kans dat mensen met dit systeem ten onrechte verhinderd worden te rijden, is hierbij voorlopig nog vrij groot.

Dingeman Korf

AFKOOPSUBSIDIE ?

Het alcoholgebruik onder jongeren is zorgwekkend. Gemeenten, GGD's en verslavingsinstellingen halen alles uit de kast om het tij te keren. Nieuwste middel: een geldelijke beloning.

Een Drentse gemeente gaat sportclubs met een kantine subsidie geven als ze geen alcohol schenken onder de 18 jaar. Deze zogenaamde "waarderingsubsidie" varieert van 500 euro tot 2500 euro, afhankelijk van het aantal jeugdleden. Op het moment dat het in de krant kwam, hadden zich 3 van de 18 aangeschreven verenigingen al gemeld.

Sportkantines zijn de derde bron van dronken rijden. Veel sportclubs zijn financieel echter voor een deel afhankelijk van de baromzet. Vermindering daarvan ziet men niet graag. Een subsidie kan dit (deels) goedmaken.

Volgens de wet dient een exploitant van een kantine ervoor te zorgen dat jongeren beneden de zestien in het geheel geen alcohol kunnen bemachtigen, en jongeren van 16 en 17 jaar geen sterke drank. Bovengenoemde subsidie is dus voor een groot deel te beschouwen als een premie op het zich houden aan de wet. Iets wat iedere Nederlander geacht wordt ook zonder premie te doen.

Treurig dat dit nodig lijkt te zijn.

ALCOHOL RISICO VOOR DUURZAAMHEID SAMENLEVING

Volgens het World Economic Forum vormen chronische ziekten een belangrijk risico voor de duurzaamheid van de samenleving. Het Duitse Centrum voor Verslavingszaken heeft verband gelegd tussen dit onderzoek en een eerder WHO-onderzoek naar de ziekte en sterfte aan alcoholziekten in vergelijking met die aan andere chronische ziekten. Alcohol kwam daarbij op de derde plaats.

Het in Genève gevestigde World Economic Forum heeft vorig jaar de resultaten gepubliceerd van een studie naar de risico's voor de stabiliteit (en daarmee voor de duurzaamheid) van de samenleving. Die risico's werden in vijf groepen ingedeeld: economische risico's, politieke risico's, natuurrampen, maatschappelijke risico's en technologische risico's.

De vier grootste risico's waren zoals verwacht groot worden economische risico's zoals voedsel- en energieprijzen. Op een gedeelte vijfde plaats kwamen een fiscale crisis en chronische ziekten. De helft van de sterfte en invaliditeit door chronische ziekten betreft mensen in hun werkzame leven. Dat heeft grote sociale en economische gevolgen.

Een rapport van de Wereld Gezondheidsorganisatie uit 2009 had reeds geconcludeerd dat alcohol qua effect wereldwijd de derde risicofactor was voor invaliditeit en voortijdige sterfte. Op de eerste plaats kwam sterfte en ondervoeding tijdens de kinderjaren. Op de tweede plaats onveilige en/of problematische sex (HIV/AIDS, miskramen, kraambedsterfte). En dan op de derde plaats alcohol. Waarbij het opvallend was dat alcohol in de welvarende landen op de tweede plaats kwam, in de onderontwikkelde landen op de achtste plaats, en in de groep daar tussenin op de eerste plaats. In diverse Zuidamerikaanse en Oosteuro-

pese landen is alcohol de belangrijkste oorzaak van invaliditeit en voortijdige sterfte!

Een Australisch rapport uit 2009 over het risico van voortijdige sterfte door alcohol laat zien dat het risico sterk toeneemt bij toenemende consumptie. Bij een consumptie tot maximaal anderhalf glas per dag is er sprake van een geringe verhoging van het risico (ca 1,2 x). Bij 3 glazen per dag is het risico bijna verdrievoudigd. Bij 4,5 glas per dag ruim verviervoudigd en bij 6 glazen per dag bijna vertwaalfvoudigd!

Het Duitse Centrum voor Verslavingszaken vat één en ander samen tot de volgende conclusies en aanbevelingen:

- ✓ Chronische ziekten hebben grote invloed op de duurzaamheid en toekomstige ontwikkeling van de wereld,
- ✓ Wereldwijd is alcohol één van de belangrijkste risicofactoren voor chronische ziekten, verminderde productiviteit en voortijdige sterfte,
- ✓ De risico's nemen voor zowel mannen als vrouwen toe vanaf het nulniveau en de toename verloopt sneller voor ieder volgend dagelijks genoten glas,
- ✓ Voor het beleid betekent dit dat streven naar duurzaamheid mede terugdringen van chronische ziekten inhoudt, en dat terugdringen van chronische ziekten terugdringen van de alcoholconsumptie inhoudt.

Dingeman Korf

Bob moet weer alcoholvrij worden

Het nieuwe van de BOB-campagne is er na negen jaar wel van af. Veel bestuurders nemen het niet meer zo nauw. Daarom zijn het ministerie van Verkeer en VVN op 20 december een geheel nieuwe campagne gestart die sterk de nadruk legt op 0 promille.

De BOB-campagne beoogt het nachtelijk autoverkeer veiliger te maken. Daartoe worden personen die bij het uitgaan met één auto reizen, opgeroepen uit hun midden een BOB kiezen, een "bewust onbeschonken bestuurder". Die blijft nuchter en kan dan na afloop de anderen veilig naar huis brengen.

De eerste BOB campagne, gestart in 2001, was hoopgevend. Nadat een paar jaar campagnes waren gehouden, constateerde Team Alert echter dat de nuchtere bestuurders nogal vaak stoned waren van cannabis. Het ene roesmiddel was gewoon voor het andere ingeruild.

In 2007 constateerde Team Alert bij steekproeven dat de BOB steeds vaker toch alcohol bleek te drinken. Alcoholgebruik werd geconstateerd door een blaasproef. Het blazen geschiedde op vrijwillige basis.

Een enquête door Club Judge in het voorjaar van 2008 leverde de schokkende uitkomst dat maar liefst 70 procent van de BOB's verklaarde alcohol te hebben gedronken.

De organisatoren zijn door dit alles aan het denken gezet. Zij lieten een professioneel bureau een groot aantal "uitgaanders" bevragen. "Slechts" één op de drie mensen die wel eens de BOB was, verklaarde daarbij toch wel alcohol te drinken. De uitkomst was dus gunstiger voor de gehouden campagnes dan de enquête van Club Judge. Maar nog altijd zeer verontrusten: één op de drie chauffeurs alcohol in de hersenen.

De verklaring hiervoor die in de pers verscheen was ook niet geruststellend. "Door de ontremmende werking van alcohol is het lastig om na één of twee glazen ook echt te stoppen". Zijn die chauffeurs dan soms al een beetje verslaafd?

Het ministerie van Verkeer (tegenwoordig ondergebracht bij Infrastructuur en Milieu) heeft daarom in samenwerking met VVN vorige maand een geheel nieuwe campagne gelanceerd. De nieuwe slagzin luidt nu: **100 procent BOB, nul procent op!**

Beperking verkrijgbaarheid alcohol had effect

Februari 2005 scherpte het Zwitserse kanton Genève het alcoholbeleid aan. Daarbij werd onder andere de verkrijgbaarheid van alcohol naar tijd en plaats ingeperkt. Een aantal positieve effecten zijn inmiddels duidelijk zichtbaar.

Sinds februari 2005 mogen winkels in het kanton geen alcohol meer verkopen tussen 21.00 uur en 07.00 uur. Tankstations en videotheken mogen helemaal geen drank meer verkopen. Geen wereldschokkende beperkingen van de alcoholverkoop. Maar positieve effecten ervan zijn duidelijk zichtbaar. Dit geldt met name met betrekking tot het comazuipen.

Het effect van de maatregelen werd onderzocht door een team van Sucht Info Schweiz (SIS) in opdracht van het Bundesamt für Gesundheit (BAG). Het team vergeleek diverse cijfers voor het kanton met de overeenkomstige cijfers

voor geheel Zwitserland. In het kanton Genève nam in vijf jaar tijd het aantal ziekenhuisopnamen van jongeren (tot 29 jaar) af. In diezelfde tijd nam dat aantal in de rest van Zwitserland toe.

De onderzoekers berekenden uit de stijging voor geheel Zwitserland een vermoedelijke stijging voor Genève wanneer het beleid niet was aangescherpt. Die kwam maar liefst 35 procent hoger uit dan het werkelijke aantal. Andere positieve effecten zoals minder openbare dronkenschap en minder rijden onder de invloed, waren veel kleiner dan de afname van de ziekenhuisopnamen.

Merkwaardig genoeg namen de ziekenhuisopnamen niet af bij de leeftijdsklasse boven de dertig jaar. Onderzoeker M. Wicki van SIS verklaart dat uit het feit dat jongeren vaker impulsaankopen doen dan ouderen. Als die impuls komt wanneer de winkel al dicht is, wordt er niets gekocht.

ACCIJNSVERHOOGING KAN EN MOET

Binnen de Europese Gemeenschap is drank de afgelopen tien jaar relatief steeds goedkoper geworden. Tegelijkertijd zijn de problemen met alcohol toegenomen. Prijsverhoging remt consumptie af. Waarom zijn de alcoholaccijnzen dan niet allang al aangepast ?

Volgens een rapport van de Europese Commissie is alcohol in de periode 1996–2006 relatief goedkoper geworden. Dat geldt voor alle drie categorieën dranken (bier, wijn, sterke drank) maar in het bijzonder voor bier. Relatief goedkoper betekent dat eenzelfde hoeveelheid drank een kleiner beslag op het gemiddelde inkomen is gaan leggen.

Inkomens stijgen gewoonlijk met de inflatie, accijnzen zijn vastgesteld op een bepaald bedrag per hectoliter alcohol. Wanneer iemand dus in de loop der jaren meer gaat verdienen per uur, wordt de tijd korter die hij nodig heeft om de accijns op zijn fles jenever of krat bier te verdienen. Op de accijns-tarieven wordt geen inflatiecorrectie toegepast. Daardoor hebben die tarieven nu een achterstand ten opzichte van de situatie in 1996. Het wordt dus hoog tijd voor een inhaalslag.

Wanneer we daarnaast in aanmerking nemen dat voor Nederland geldt dat de maatschappelijke kosten van de alcoholproblematiek ongeveer het dubbele bedragen van de accijnsopbrengst, dan lijkt een herziening van de accijnstarieven nog eens te meer op zijn plaats. Daarmee zou ook meer recht gedaan worden aan het principe van de vervuiler betaalt.

Dubbel effect accijns

Verhoging van de accijns op alcohol werkt in twee richtingen. Een deel van de bevolking laat zijn alcoholgebruik er niet door afremmen. Die mensen gaan dus meer accijns betalen. Voor de overheid een welkome bijdrage in een tijd van bezuinigingen.

Een ander deel van de bevolking laat zijn alcoholgebruik er wel door afremmen. Dat levert besparingen op voor de gezondheidszorg, op het terrein van politie en justitie en op verzekeringsgebied. Daarnaast levert het extra inkomsten op het gebied van de arbeidsproductiviteit. Ook hier een bijdrage die meer dan welkom is in tijden van bezuinigingen.

De veeldrinkers dragen het meeste bij aan de accijnsopbrengst. Zij zijn ook degenen die de grootste bijdrage leveren aan de alcoholische vervuiling van ons leefmilieu en onze cultuur. Zij zullen een accijnsverhoging het sterkste voelen. De consumenten van zo nu en dan één enkel glaasje zullen de verhoging nauwelijks waarnemen in hun portemonnaie. Ook hier dus : de vervuiler betaalt.

Om diezelfde reden zou een accijnsverhoging vooral gelegd moeten worden op bier en wijn. De alcohol in bier wordt circa 15 maal lichter belast dan de alcohol in sterke drank, die in wijn zelfs circa 25 maal lichter.

De huidige alcoholaccijns levert bijna een miljard euro op. Een verhoging met één kwart, levert voor de samenleving als geheel een bedrag in de orde van grootte van een kwart miljard op, is het niet als accijns dan wel als bezuiniging in de zorg, bij de politie, enz.

Tegenargumenten

Tegen een accijnsverhoging worden door belanghebbenden bij de verkoop van drank veel bezwaren ingebracht. Verreweg de meeste daarvan zijn niet steekhoudend.

In de eerste plaats zou Nederland zich in een eenzame positie manoeuvreren, geïsoleerd van de rest van Europa. Dit is niet waar. Nederland neemt een middenpositie in. In de Scandinavische landen, Groot-Brittannië en Ierland zijn de accijnzen een stuk hoger dan in Nederland, in Italië, Slowenië en Spanje een stuk lager.

Zo bedraagt de accijns op sterke drank in de laatste drie landen 700–830 euro per hectoliter pure alcohol, in Nederland 1.500 euro, in Denemarken € 2.000,- en in Groot-Brittannië, Ierland, Finland en Zweden meer dan 3.000,-. De ons omringende landen liggen qua tarieven vrij dicht bij de Nederlandse, België met 1.750,- wat hoger en Frankrijk en Duitsland met respectievelijk 1.450,- en 1.300,- wat lager. Bij de accijns op wijn is Duitsland wel een grote boosdoener : het heft op wijn in het geheel geen accijns.

Een tweede argument tegen verhoging is serieuzer : het zou kopers van drank de grens over jagen. Een accijnsverhoging zou daarom gelijk-tijdig moeten plaatsvinden met één in

Aanpakken van het
drinken van jongeren
vraagt zelfkritiek van
de samenleving. De
jeugd leeft niet op een
onbewoond eiland maar
temidden van de voorbeel-
den van volwassenen

de ons omringende landen. Die landen worden ook getroffen door de economische crisis en die landen hebben ook te maken met problematisch drinken. Zij zullen dus in ieder geval wel willen luisteren. Daarom zou de Tweede Kamer de regering moeten oproepen om de zaak met spoed en nadruk bij die landen aanhangig te maken.

Een derde argument luidt dat accijnsverhoging geen consumptievermindering meebrengt. Dit is onjuist. In een recent rapport van de Raad van Europa wordt aangetoond dat prijsverhoging wel degelijk leidt tot consumptievermindering. Een rapport van de Wereld Gezondheidsorganisatie uit 2009 heeft laten zien dat prijsverhoging de op twee na meest kosteneffectieve maatregel is ter vermindering van de alcoholconsumptie.

In de vierde plaats zou matig alcoholgebruik positief uitwerken op de volksgezondheid. Als de matige gebruikers nog matiger zouden worden, zou dat een negatief effect op de volksgezondheid hebben. Ook dit argument is onjuist. Uitsluitend met betrekking tot hart- en vaatziekten, en uitsluitend voor mannen boven de 45 jaar en vrouwen na de overgang, is er een licht positief effect met betrekking tot uitsluitend deze ziekten. Voor de volksgezondheid als geheel werkt alcohol negatief uit. Vermindering van de kans op hart- en vaatziekten wordt bekocht met vergroting van de kans op kanker, en bij jeugdig alcoholgebruik ook met hersenschade.

Alcohol is volgens een rapport van de Wereld Gezondheidsorganisatie uit 2009, naar grootte de derde oorzaak van invaliditeit en voortijdige sterfte. Dat heeft negatieve gevolgen voor de economie en voor gezondheid en welzijn. De samenleving heeft er dus vanuit verschillende invalshoeken belang bij om de consumptie beperkt te houden. Prijsverhoging treft vooral de veeldrinkers (= degenen die de meeste kosten veroorzaken) en scholieren/studenten met weinig geld. Bij de tweede groep kan daardoor het beginnen met regelmatig en/of overmatig alcoholgebruik vertraagd worden. Dat kan alcoholische hersenschade verminderen.

Er is dus voor Nederland alle reden om de alcoholaccijns te verhogen. Het positief effect daarvan kan nog versterkt worden door een verbod op prijsstunten met drank.

VOLSTREKT ASOCIAAL

Met gratis bier en wijn proberen kroegbazen in de Noord-Limburgse gemeente Peel en Maas, bezoekers van zuipketen terug naar het café te lokken. De gratis drank is voor de vrouwelijke klanten. Als die er zijn komen de mannen vanzelf, zo redeneren zij. Een actie die wij niet anders dan als volstrekt asociaal kunnen kwalificeren.

De caféhouders zeggen dat ze met de prijsstunt zijn begonnen om jongeren weg te halen uit de zuipketen. Zij beweren al jaren veel omzet mis te lopen omdat de jongeren in schuren, tuinhuisjes en caravans gaan indrinken. Dit moge voor een deel waar zijn, het middel waar zij nu naar grijpen is maatschappelijk geheel onverantwoord.

Dat de horeca omzet misloopt, is enerzijds inderdaad een gevolg van het feit dat de prijs van drank in de supermarkt veel lager is dan in de kroeg. Maar er is meer: de jongeren willen ook onder elkaar zijn, en de sfeer in hun keet is anders dan in een café waar iedereen kan binnenlopen en waar de muziek vaak niet hun keuze is.

De actie van de Noord-Limburgse kroegbazen ligt op de rand van het wettelijk toegestane. Gratis een drankje uitdelen is niet verboden. Veel Griekse restaurants doen dat standaard aan iedereen die er komt eten. Anders wordt het, wanneer er reclame gemaakt wordt voor gratis drank. Volgens de reclamecode voor alcoholhoudende dranken is dat verboden. Stap heeft daarover al eens een klacht ingediend en gewonnen.

SONG BEGINNEN MET ALCOHOL
ZET DE DEUR WIJD OPEN
NAAR EEN LEVEN VAN
GEMISTE KANSSEN

In dit geval komt er nog bij dat het niet om één drankje gaat, maar om een hele avond drinken. De vrouwelijke bezoekers krijgen bij binnenkomst een speciaal glas dat zij onbeperkt kunnen laten navullen.

De plaatselijke politiek is niet blij met de actie van de kroegbazen. En GGD Noord-Limburg al helemaal niet, want daar was men juist bezig een actie op te zetten tegen overmatig alcoholgebruik door jongeren. De gemeente kan voorlopig weinig anders doen dan de controle op de leeftijdsgrens te verscherpen en streng optreden tegen overlast op straat.

Allerwegen is er in Nederland verontusting over de vele jongeren die zich lam zuipen. Het aantal jongeren dat met een alcoholisch coma bij een zie-

kenhuis wordt afgeleverd vertoont een verontrustende toename. Gevolgen als alcoholische hersenbeschadiging en Korsakov-syndroom op jeugdige leeftijd, nemen evenredig toe.

De scholen merken de gevolgen van het zuipgedrag ook. Op maandag zitten steeds meer jongeren volstrekt apathisch in de klas, of spijbelen die dag. Naar een lager schoolniveau teruggeplaatst moeten worden als gevolg van een jaar lang regelmatig dronken te zijn geweest, komt steeds vaker voor. Overlast en vandalisme door dronken jongeren nemen eveneens toe.

Die Limburgse kroegbazen lappen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid volledig aan hun laars. Prijsverlaging voor alcohol lokt extra consumptie uit, en die consumptie moet nu juist afgeremd worden. Prijsverlaging leidt er dus toe dat jongeren nog gemakkelijker hun carrièrevooruitzichten wegspeelen.

De gang van zaken in Peel en Maas bewijst nog eens te meer dat het hoog tijd is voor een verbod op het prijsstunten met alcohol.

Dingeman Korf

En dit...

... was een spookrijder die heel veel geluk had. Het gebeurde in Oostenrijk op een weg door de Alpen in de heel vroege uurtjes van de zondag.

Een stomdronken 38-jarige automobilist ging via de afrit de snelweg op. Als spookrijder kwam hij heelhuids twee tunnels door. Tot zijn geluk was er geen ander verkeer op dat moment. Daarna ging het echter mis.

Plotseling kwam een grote sneeuwschuiver hem tegemoet. De bestuurder daarvan probeerde nog te waarschuwen door met zijn lichten te knipperen en vaart te minderen. De spookrijder, met 1,8 promille alcohol in zijn bloed knalde echter in volle vaart tegen de schuif.

Spookrijder en passagier gewond naar het ziekenhuis, hun auto total-loss, schuiver lichte schade en bestuurder ervan ongedeerd. Nog een geluk dat de tegenligger geen personenauto was. Dan waren er meer gewonnen, misschien een dode gevallen . . . . .

***

... was een geval van onbedwingbare slaap na alcoholgebruik. Het gebeurde

afgelopen november in Groningen. Een buschauffeur constateerde bij het eindpunt van zijn rit dat één passagier de bus niet verliet. Hij probeerde de man, een 26-jarige Veendammer, die schijnbaar zat te slapen wakker te krijgen. Dat mislukte echter. Daarop belde hij het hoofdkantoor, dat de politie inschakelde.

Twee agenten kregen de man, die nauwelijks op zijn benen kon staan wakker. De man kon zich niet legitimeren. Hij mocht op het politiebureau zijn roes uitslapen . . . . .

***

... was een heel verstandig besluit van de gemeente Barneveld. Name-lijk om paal en perk te stellen aan de overall aanwezige alcoholreclame.

Met ingang van 1 januari 2011 heeft de gemeente alcoholreclame verboden in gemeentelijke sporthallen en langs gemeentelijke sportvelden, en daarnaast op gemeentelijke reclamedragers zoals bushokjes, en op steigerdoeken en andere tijdelijke afzettingen.

De gemeente werkt samen met buurgemeenten in een alcoholpreventieprogramma voor de Gelderse vallei, en vindt de getroffen verboden een logisch vervolg op dat programma. . .

***

... was een recordpoging van een wel heel hardnekkige drankrijder. Hij

werd door de politie op een late zondagavond van de A-2 gehaald.

Het betrof een 48-jarige man uit Zaltbommel. Hij slingerde met zijn bedrijfsbusje over de weg. Mede-weggebruikers waarschuwden de politie. Die kon de man bij Waardenburg tot stoppen brengen.

De drankrijder stapte uit, maar zakte meteen door zijn benen. Hij kon niet meer staan en niet meer blazen. Na twee mislukte pogingen werd hij meegenomen naar het bureau, waar hem bloed werd afgenomen. Daarin bleek maar liefst 2,5 promille alcohol aanwezig, vijfmaal het wettelijk maximaal toelaatbare. Bovendien bleek de man al sinds 2001 (!) geen geldig rijbewijs meer te hebben. Rijp voor de psychiater van het CBR . . . . .

***

... was weer eens een geval van alcoholische geweldpleging. Het gebeurde vorige maand op een maandagavond in Culemborg.

Iemand voelde zich door zijn buurman bedreigd en belde de politie. Toen die arriveerde was de bedreiging al omgezet in geweld. De 31-jarige dader had zijn buurman geslagen en dingen naar hem gegooid. Hij bleek volledig door het lint te zijn. De agenten konden hem met moeite arresteren. Hij was zwaar onder de invloed van alcohol . . . . .

Contactbijeenkomst Noord-Hollandse drankbestrijders in Enkhuizen

Op donderdag 7 april organiseert afdeling Enkhuizen van de Ando een contactbijeenkomst voor alle Noord-Hollandse drankbestrijders. De bijeenkomst wordt gehouden in "De Nieuwe Doelen", Spoorstraat 2.

Het programma vermeldt 's morgens een lezing over vuurtorens, en 's middags een muzikaal programma. Nadere inlichtingen en aanmelden bij Hester Ramkema, tel 0228-316078 of bij George Lub, tel. 0228-312155.

DRONKEMAN GRIJPT NAAR KLEWANG

Op donderdag 2 december had een 44-jarige inwoner van Grijpskerk zoveel alcohol gedronken dat hij zijn verstand verloor. Hij haalde in zijn huis een klewang, een traditioneel Indonesisch zwaard te voorschijn en stond ermee te zwaaien. Zijn vrouw probeerde de man te kalmeren en hem zijn wapen af te pakken. Dat ging niet gemakkelijk, en zij liep een flinke snijwond in haar hand op.

Een opletende buur had inmiddels de politie gebeld. Toen die bij de woning arriveerde keerde de man zich tegen de agenten. Hij bedreigde hen met zijn klewang. Pas toen zij dreigden de politiehond op hem af te sturen kwam hij enigszins bij zinnen en gaf zich over.

Alcohol kan heel wat losmaken in een mens!

MEERDERHEID DUITSCERS WIL 0,0 PROMILLE

Rond de feestdagen ligt in Duitsland het percentage drankrijders hoger dan in de rest van het jaar. Van de glühwein op de kerstmarkt tot de champagne bij de jaarwisseling, na het drinken stappen zeer velen zonder nadenken in de auto.

De houding tegenover rijden met een slokje op, zou moeten veranderen vindt de Duitse Raad voor de Verkeersveiligheid (Verkehrssicherheitsrat). Er vallen in het Duitse verkeer teveel slachtoffers door alcohol. In 2009 waren dat 440 doden en 22.000 gewonden.

Om te weten of er voor een verandering steun van het publiek verkregen kan worden, liet men om te beginnen onderzoek verrichten. Bureau Ipsos hield een enquête onder een representatieve steekproef van 2000 personen. Het resultaat werd afgelopen december bekend gemaakt.

De uitkomst was hoopgevend. Geheel alcoholvrij verkeer, dus een promillagegrens van 0,0 verkreeg een meerderheid met 59,4 procent voorstanders. Tegen een absoluut alcoholverbod voor chauffeurs sprak zich 28,6 procent uit, slechts half zo veel als er vóór. En 12 procent had geen mening.

Verschijsing GO

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 11 maart gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 18 februari bij de redactie.

Begunstigersdag

Ook in 2011 organiseert Stichting ANGOB weer een begunstigersdag. Als voorlopige datum is zaterdag 10 september gepland. Het programma zal in grote lijnen hetzelfde zijn als in 2010. Dus 's morgens wordt u bijgepraat door de voorzitter over het voorbije jaar en de nabije toekomst op alcoholgebied, er zal een beknopt jaarverslag uitgelekt worden, en 's middags is er een informatief programma met een spreker van buiten. Als u een suggestie heeft voor de externe spreker, kunt u die per e-mail (via de pagina Contact van de website) of telefonisch (072-5335192) tot 15 april indienen bij de secretaris

STICHTING ANGOB
VOOR EEN ALCOHOL-
VRIJE LEEFSTIJL

BEDANKT !

Ter gelegenheid van de jaarwisseling ontving de redactie weer veel e-mails en wenskaarten van de lezers van dit blad. Vele voorzien van een persoonlijke tekst waarin waardering voor de gevarieerdheid van het blad werd uitgesproken of een aansporing om vooral door te gaan met het signaleren van misstanden of het ontmaskeren van het eigenbelang van de alcoholbranche.

Hartelijk dank voor dat alles. Met uw aller hulp, bijvoorbeeld door het toezenden van krantenknipsels, hopen wij door te kunnen gaan met het belichten van zo veel mogelijk verschillende aspecten van de alcoholproblematiek. In een goed gevarieerd blad kan vrijwel iedereen wel iets van zijn of haar gading vinden. Misschien kunt u dan met behulp van zo'n blad nog eens een nieuwe begunstiger voor onze stichting interesseren.

VERBOD OP QAT ?

De regeringspartijen willen een verbod op qat (ook wel als khat geschreven). De aanleiding daartoe zou vooral liggen in klachten van de Skandinavische landen. Nederland fungeert als doorvoercentrum. Qat wordt voornamelijk gebruikt door Somalische vluchtelingen. De opbrengst zou volgens de Skandinaviërs gaan naar terroristische organisaties.

Qat zijn blaadjes en takjes van een plant die groeit in Noordoost Afrika. De hier verhandelde qat komt vooral uit Ethiopië. Het product heeft een stimulerende werking, maar is niet echt schadelijk voor de gezondheid. Alleen de arbeidsproductiviteit heeft er onder te lijden.

Een verbod op qat zou het beleid van de vorige minister voortzetten, die de weinig schadelijke paddo's verbodde, maar de veel schadelijker alcohol nagenoeg ongemoeid liet.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Op zondag 16 januari houdt Stichting ANGOB een Nieuwjaarsbijeenkomst. Dit jaar artistiek opgeluisterd door het optreden van zanger/cabaretier Rob van de Meeberg. De bijeenkomst vindt plaats in de kantine van alcoholvrije camping 't Spoek, Spoekweg 55 te Beekbergen.

Vanaf 13.00 u staan de koffie en thee klaar voor de begunstigers van de Stichting en de jaargasten van de camping. Na een welkomstwoord van gastvrouw/beheerster Bea Holmer, vermeldt het programma behalve het optreden van Rob van de Meeberg nog een kort woord door Wil Matla (voorzitter van het campingbestuur) en Dingeman Korf (voorzitter van de Stichting). Het is de bedoeling de bijeenkomst omstreeks 16.30 uur af te sluiten.

ALCOHOL SCHADELIJKER DAN HEROÏNE

Britse wetenschappers hebben onlangs vastgesteld dat alcohol meer schade veroorzaakt dan om het even welke hard drug. Zij ontwikkelden een methode om de gevolgen voor de gebruiker en die voor de samenleving, samen te kunnen voegen tot één "maatschappelijke schade".

In het verleden is alcohol al vaak vergeleken met andere drugs. Daarbij is meestal slechts vanuit één gezichtspunt gekeken, en van daaruit een rangorde van gevaarlijkheid opgesteld. Werd gekeken vanuit het gezichtspunt verslaving, dan kwam heroïne steevast bovenaan te staan, gevolgd door andere hard drugs als morfine en crack. Alcohol eindigde bij een dergelijk vergelijkingscriterium lager dan de opiaten.

Overigens maakte het bij een vergelijking op basis van het punt verslaving dan nog behoorlijk verschil of de nadruk lag op kans op verslaving of op ernst van de verslaving. Ging het om de ernst van de verslaving dan kwam alcohol nog betrekkelijk dicht bij heroïne uit. Ging het om de kans op verslaving dan kwam alcohol veel lager uit, in de buurt van cannabis en volgens sommige onderzoekers zelfs beneden tabak.

Werd alcohol vergeleken met andere drugs op basis van de lichamelijke schade bij de gebruiker, dan kwam alcohol weer hoog op de ranglijst. Maar ook hier varieerde de rangorde naar gelang er gekeken werd naar directe schade of naar schade op lange termijn. De directe giftigheid van alcohol is betrekkelijk gering. Je moet wel een heel volhardende drinker zijn om een dodelijke dosis binnen te krijgen. Heroïne, crack, morfine en methamfetamine zijn veel giftiger. Alcohol, en ook tabak richten vooral op de lange duur dodelijke lichamelijke schade aan.

Bij het vergelijken van de maatschappelijke schade die de verschillende drugs aanrichten, hebben de onderzoekers zich tot nu toe veelal gebaseerd op de totale kosten voor de samenleving. Sterk vereenvoudigd gezegd: wat kost de alcoholproblematiek ons land? Dus de kosten voor de gezondheidszorg, de politie, de gevangenen en het bedrijfsleven, plus de materiële kosten wegens ongevallen en vandalisme.

In ons land zijn alcohol en tabak veruit de meest gebruikte drugs. Ruim tachtig procent van de volwassen bevolking gebruikt regelmatig alcohol en ruim dertig procent rookt. Door hun enorme aantal gebruikers, veroorzaken alcohol en tabak veel meer kosten dan andere drugs. Zij eindigen daardoor hoog op de ranglijst. Gerekend naar de totale kosten staat alcohol veruit bovenaan de ranglijst. Door de vele materiële schade die hij veroorzaakt ook vèr boven tabak.

De maatschappelijke schade bestaat echter uit meer dan alleen kosten. De individuele schade veroorzaakt maat-

schappelijke schade die niet in geld valt uit te drukken. Als resultaat van de individuele gevolgen ontstaat schade aan het welzijn van de gebruiker en van velen rondom hem (bijvoorbeeld angst, verdriet, vereenzaming, echtscheiding). Dat is aantasting van het maatschappelijk welzijn, dus maatschappelijke schade.

Het is moeilijk om de individuele (gezondheids)schade en de financiële maatschappelijke schade onder één noemer te brengen. Je zou de financiële maatschappelijke schade per gebruiker kunnen berekenen. Maar dan nog kun je de twee vormen van schade niet bij elkaar optellen. Andersom zou je de individuele schade kunnen vermenigvuldigen met het aantal gebruikers. Maar ook dan nog loop je weer aan tegen het niet optelbaar zijn van die vormen van schade.

De Britse onderzoekers hebben een poging gedaan dit probleem te omzeilen. Zij kenden aan elke vorm van schade een bepaald aantal punten toe. Het maximale aantal punten bedroeg 100. Bij hun systeem behaalde alcohol 72 punten, heroïne kwam niet verder dan 55 punten. Hun conclusie luidt dat alcohol maatschappelijk schadelijker is dan de fel bestreden hard drugs. Het onderzoek is afgelopen najaar gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift The Lancet.

Dingeman Korf

Excessief alcoholgeweld levert celstraf

De rechtbank in Groningen heeft twee inwoners van Zoutkamp veroordeeld tot respectievelijk 17 en 18 maanden celstraf wegens poging tot doodslag. Stomdronken hadden zij tijdens de feestweek in Ulrum twee mannen in elkaar geslagen.

De daders, respectievelijk 20 en 21 jaar oud wisten zich voor de rechtbank van het gebeurde nauwelijks iets te herinneren. Ja, zij hadden gevochten. Ja, zij hadden heel veel bier gedronken. Details wilden of wisten zij niet te vertellen. Getuigen hadden echter een duidelijk beeld geschetst. Een viertal mannen, waaronder de twee verdachten, had twee andere mannen mishandeld en tegen de grond geslagen.

De twee verdachten waren doorgegaan met mishandelen terwijl de slachtoffers op de grond lagen. Zoals een getuige zei "aan het geschop kwam geen einde". Daarbij was ook meerdere malen tegen het hoofd geschopt. Een omstander die probeerde een einde te maken aan de gewelddadigheden kreeg ook fikse klappen en trappen.

Enkele getuigen hadden gedacht dat de twee slachtoffers het niet zouden overleven. Gelukkig was er snel een ambulance voor vervoer naar het ziekenhuis. Dat redde hun levens.

De rechtbank sprak van buitensporig geweld. De verdachten hadden de levens van twee mensen op het spel gezet, onder de invloed van alcohol. Door dergelijke vormen van zinloos geweld gaan mensen zich steeds onveiliger voelen op straat. Eigenlijk verdienen zij twee straffen, één voor de gepleegde poging tot doodslag en één voor het aanwakkeren van gevoelens van onveiligheid.

Gevaarlijk beleid van overheid en horeca

DRANKJE IN NIEUW-ZEELAND GOEDKOPER DAN FLESJE WATER

Een glas drank is op veel plaatsen in Nieuw-Zeeland goedkoper dan een flesje bron- of mineraalwater. Aldus de uitkomst van een onderzoek door de Otago universiteit gepubliceerd in de New Zealand Medical Journal.

De onderzoekers kwamen tot de ontdekking dat in veel horecagelegenheden een glas wijn slechts 62 dollarcent (Nieuwzeelandse dollars) kostte, terwijl in diezelfde gelegenheden een flesje bron- of mineraalwater 67 cent kostte. Nieuw-Zeeland heeft de afgelopen jaren te maken met een overproductie aan wijn. Dat heeft de prijs omlaag gebracht.

Ook kwamen de onderzoekers tot de ontdekking dat de afgelopen tien jaar de prijs van drank lager was geworden. Gecombineerd met de in diezelfde tijd gestegen lonen, geeft dit een uiterst ongezonde situatie.

Woordvoerder Nick Wilson verklaarde dat de uitkomst van het onderzoek aanleiding is tot grote bezorgdheid. In diverse landen van de wereld is vastgesteld dat een lage alcoholprijs het optreden van drinkgelagen onder jongeren bevordert. De lage prijs van vooral wijn is volgens de onderzoekers schadelijk voor de gezondheid en het maatschappelijk welzijn in het land.

Bovendien veroorzaken de gevolgen van het hoge alcoholgebruik veel extra kosten voor het gezondheidssysteem. Overheid en horeca zijn er daarom beide verantwoordelijk voor dat aan deze situatie zo snel mogelijk een einde komt.

De onderzoekers roepen de overheid op de alcoholaccijns te verhogen (dat heeft bij de strijd tegen het roken goed gewerkt), de alcoholreclame in te perken en de openingstijden van de verkooppunten te beperken